

Forslag

til

Lov om børnetilskud i Grønland.

Fremsat den 5. december 1963 af *ministeren for Grønland*.

§ 1. Til personer, som har dansk statsborgerret og fast bopæl i Grønland, udredes der børnetilskud for hvert hjemmeværende barn, herunder adoptivbarn, stedbarn og plejebarn. Retten til børnetilskud indtræder fra begyndelsen af det kvartal, hvori barnet er født, og ophører ved udgangen af april kvartal i det kalenderår, hvor barnet fylder 14 år. Som hjemmeværende barn betragtes også barn, der af hensyn til sin undervisning og opdragelse opholder sig uden for hjemmet.

Stk. 2. Der ydes ikke børnetilskud til børn, der er inddraget under børneforsorg eller særforplejning med ophold uden for hjemmet. Såfremt barnet kun har opholdt sig uden for hjemmet en del af den periode, børnetilskuddet vedrører, jfr. § 3, kan forsorgsudvalget dog bestemme, at der skal ydes helt eller delvist børnetilskud.

§ 2. Børnetilskuddet udgør 200 kr. årlig for hvert barn.

§ 3. Børnetilskuddet udredes i almindelighed kontant forud i kvartårlige rater. Kommunalbestyrelserne kan dog for enkelte pladser træffe bestemmelse om andre terminer for udbetalingen af børnetilskuddet.

Stk. 2. Såfremt forsorgsudvalget i det enkelte tilfælde finder det påkrævet, kan børnetilskuddet udbetales i mindre rater end efter reglerne i stk. 1 eller ydes på

Min. f. G. j. nr. 0340-03.

anden måde end ved udbetaling af kontante beløb. Forsorgsudvalget kan endvidere træffe bestemmelse om, at udbetaling af kontant børnetilskud kun skal ske til den ene af to tilskudsberettigede ægtefæller eller til en anden person.

§ 4. Afgørelser i medfør af § 3, stk. 2 kan indbringes for landshøvdingen over Grønland, hvis afgørelse kan indbringes for ministeren for Grønland.

§ 5. Den, der med urette har oppebåret børnetilskud i henhold til denne lov, er pligtig at tilbagebetale tilskuddet.

§ 6. Krav på børnetilskud i henhold til denne lov kan ikke gøres til genstand for eksekution eller anden retsforfølgning, ligesom retshandler, der afsluttes med hensyn til sådanne krav, er ugyldige.

§ 7. Børnetilskuddene udlægges af kommunerne mod senere refusion af statskassen.

§ 8. Såfremt internationale aftaler gør det ønskeligt, kan ministeren bestemme, at også personer med fast bopæl i Grønland, som ikke har dansk statsborgerret, skal være berettigede til at modtage børnetilskud.

§ 9. Denne lov træder i kraft den 1. januar 1964.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det af regeringen under 18. februar 1960 nedsatte „Grønlandsudvalg af 1960“ har i foråret 1963 enstemmigt godkendt et „Skitseforslag til hovedlinjer for indkomstdannelsen og erhvervspolitikken“.

Ifølge skitseforslaget er målsætningen:

„Det grønlandske erhvervslivs udbygning og dermed det grønlandske samfunds udvikling er det givne mål. Dette mål må nås i samarbejde mellem befolkningen i Grønland og i det øvrige Danmark.

Den grønlandske befolknings medbestemmelsesret og medansvar er en afgørende forudsætning.

Den sammenhæng, der findes i alle samfund mellem befolkningens økonomiske aktivitet og fremgangen i indkomsterne, må også anerkendes i Grønland. Denne linje kan gennemføres ved at skabe en stærkere forbindelse mellem på den ene side lønninger og indhandlingspriser og på den anden side produktiviteten i det grønlandske samfund. Dette system — produktivitetlinjen — er en betingelse for, at den grønlandske befolkning kan bevare initiativ, arbejdsglæde og selvrespekt.“

I skitseforslagets afsnit om indkomstforbedringer er foruden forslag om forhøjelse af arbejdsindtægterne og indhandlingspriserne stillet forslag om gennemførelse af visse socialpolitiske forbedringer. Grønlandsudvalget foreslår således:

- „1) at der indføres et børnetilskud på 200 kr. årlig uanset antallet af børn og barnets nummer i rækken. Tilskuddet ydes indtil udgangen af det skoleår, hvor den skolepligtige alder ophører.
- 2) at tilskuddet til boligstøtteydelse vedrørende nybyggeri forøges med et beløb, som nærmere må overvejes i det af ministeriet nedsatte udvalg til revision af de gældende boligstøtte-regler.
- 3) at det overvejes eventuelt at give et yderligere tilskud til at billiggøre nødvendighedsvarer.“

Grønlandsudvalgets skitseforslag til hovedlinjer for indkomstdannelsen og erhvervspolitikken har været forelagt Grønlands landsråd i en ekstraordinær samling i maj 1963, og landsrådet har tiltrådt skitseforslaget, herunder forslaget om ydelse af børnetilskud.

Landsrådet har samtidig henledt opmærksomheden på, at de sociale ydelsers nuværende niveau er for lavt, og at der må finde en udbygning af systemet sted. Såfremt udgifterne ved disse forbedringer ikke kan afholdes af indtægter, som lands-

kassen oppebærer, må der ydes et statstilskud enten i form af et rådighedsbeløb eller til specielle formål.

Nærværende lovforslag fremsættes med henblik på gennemførelsen af det af Grønlandsudvalget af 1960 fremsatte, af landsrådet tiltrådte forslag, idet en børnetilskudsordning i Grønland må anses for en effektiv foranstaltning til højnelse af levedoden for den grønlandske befolkning derved, at tilskuddet fordeles efter størrelsen af familiernes forsørgerbyrde.

Såfremt børnetilskudsordningen gennemføres, vil man til imødegåelse af, at en anvendelse af tilskuddet sker til et overflødig forbrug, gennemføre en oplysningsvirksomhed ikke mindst gennem forbrugervejledning på de små steder, hvor børnetilskuddet kan bevirke en stor stigning i kontantindtægten.

Det findes ligeledes ønskeligt, om f. eks. Den grønlandske Sparekasse samtidig med indførelsen af børnetilskudsordningen indleder en kampagne for konfirmationsopsparing og lignende.

Det foreslås, at udgifterne ved børnetilskudsordningen afholdes af statskassen, uanset at den sociale forsorg i Grønland hidtil bortset fra sundhedsvæsenet og tilskud til nedbringelse af varepriser i princippet har været et indre grønlandsk anliggende. Dette princip er dog i tidens løb i nogen grad blevet brudt, idet staten, foruden f. eks. at afholde de nævnte udgifter til sundhedsvæsenet m. m. i Grønland, afholder udgifterne ved visse egentlige sociale foranstaltninger, såsom særforborg, tilskud til nedbringelse af boligudgifter, mælkehjælp til gravide og diegivende kvinder samt betaler driftstilskud til privatdrevne børnehaver, børnehjem og børnesanatorier. Indførelsen af en børnetilskudsordning som en ren statslig foranstaltning vil således ikke være det første brud på princippet om, at sociale foranstaltninger er et indre grønlandsk anliggende.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Udgifterne ved udbetalingen af børnetilskud for kalenderåret 1964 er beregnet til ca. 3,5 mill. kr., idet ca. 17.500 børn vil være berettiget til børnetilskud. På grund af den stærke stigning i antallet af børnefødsler, der er sket siden 1950, må man forvente, at udgifterne ved ydelsen af børnetilskud vil stige i de kommende år.

I de nærmest følgende år må man således regne med, at der fødes 800-1.000 flere børn om året end

der er børn, der fylder 14 år, og udgifterne ved børnetilskudsordningen må derfor forventes at ville stige med op imod 200.000 kr. om året.

Til forslaget enkelte bestemmelser bemærkes følgende:

Til § 1.

Bestemmelsen fastslår, at der til danske statsborgere — jfr. dog herved § 8 og bemærkningerne hertil — med fast bopæl i Grønland ydes børnetilskud for hvert hjemmeværende barn fra begyndelsen af det kvartal, hvori barnet bliver født og indtil udgangen af april kvartal i det kalenderår, hvor barnet fylder 14 år, det vil sige indtil skolepligtens ophør.

Bestemmelserne om, hvem der regnes som hjemmeværende børn, og hvorledes der skal forholdes, hvis barnet er inddraget under børneforsorg eller særfororg uden for hjemmet, svarer til bestemmelsen i § 15 i afsnit IV om børnetilskud i lov af 20. marts 1963 om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1963-64.

Til § 2.

Børnetilskuddets størrelse er efter enstemmig indstilling fra Grønlandsudvalget af 1960 og med landsrådets tilslutning fastsat til 200 kr. årlig, uanset antallet af børn og barnets nummer i rækken. Det er endvidere i overensstemmelse med indstillingerne, at børnetilskuddet foreslås ydet med samme beløb i byer og på udsteder og bopladser.

Ud fra grundsynspunktet at undgå urimeligt administrativt besvær har Grønlandsudvalget af 1960 foreslået, at der ved fastsættelsen af børnetilskuddets størrelse ikke tages hensyn til familiens indkomst. En ordning, hvorefter man udskyder personer, der efter administrationens skøn har en indtægt over en nærmere fastsat grænse, kan endvidere give anledning til vilkårlighed eller vil blive opfattet således, og må derfor anses for uheldig, og vil i øvrigt kun kunne medføre besparelser af relativt ringe omfang.

Til § 3.

For ikke at gøre administrationen af børnetilskudsordningen for besværlig, er det bestemt, at

tilskuddene i almindelighed skal udredes kontant i kvartårige rater. De enkelte kommunalbestyrelser kan dog for enkelte pladser træffe bestemmelse om andre terminer for udbetaling af børnetilskuddet. Argumentet for en sådan undtagelsesbestemmelse er navnlig, at man ved at henlægge udbetalingen til de af årets måneder, hvor der kun findes ringe beskæftigelsesmuligheder, skaber en vis garanti for, at børnetilskuddet ikke vil tilskynde til lediggang. Endvidere vil det i sig selv være en fordel, at der herved sker en udjævning af de sæsonmæssige svingninger i familiernes pengeindkomster. Da sæsonmæssige svingninger i beskæftigelsen ikke er tidsmæssigt sammenfaldende overalt i Grønland, vil det imidlertid være uheldigt at fastsætte generelle bestemmelser om, i hvilke perioder udbetalingen af børnetilskud skal bortfalde.

Såfremt der foreligger begrundet formodning om, at tilskuddet ikke vil blive anvendt til bedste for barnet, kan bidraget udbetales i mindre rater eller i naturalier, ligesom forsorgsudvalget kan bestemme, at tilskuddet vil være at udbetale til den ene af to tilskudsberettigede ægtefæller eller til en anden person.

Til § 8.

I forslaget § 1 er det bestemt, at kun personer med dansk statsborgerret kan nyde godt af børnetilskudsordningen. Bestemmelsen i § 8, hvorefter ministeren, såfremt internationale aftaler gør det ønskeligt, kan bestemme, at også personer, som ikke har dansk statsborgerret, skal være berettiget til at modtage børnetilskud, findes praktisk under hensyn blandt andet til en eventuel indtræden i Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Lovforslagets øvrige bestemmelser giver formentlig ikke anledning til omtale ud over det i de almindelige bemærkninger anførte.

Da børnetilskudsordningen ønskes gennemført med virkning fra 1. januar 1964, har Grønlands landsråd, der, som foran anført, i et ekstraordinært landsrådsmøde i maj 1963 har tiltrådt Grønlandsudvalgets skitseforslag til hovedlinjer for indkomstdannelsen og erhvervspolitikken, anmodet om, at lovforslaget må blive forelagt folketinget uden forudgående behandling i landsrådet.